Список використаних джерел:

1. Палаженко О. П. Педагогічні рекомендації щодо пристосування дихальної системи до умов гри на духових інструментах. *Педагогіка вищої та середньої школи*. 2012. Вип. 36. С. 263–267.
2. Daniel R. J. Self-assessment in performance. *British Journal of Music Education*. 2001. Vol. 18, № 3. P. 215–226.
3. Wesolowski B. C. Understanding and Developing Rubrics for Music Performance Assessment. *Music Educators Journal*. 2012. Vol. 98, № 3. P. 36–42.

ПЕДАГОГІЧНЕ МИСТЕЦТВО І МИСТЕЦЬКА ПЕДАГОГІКА В УМОВАХ ВІДКРИТОЇ ОСВІТИ: МОЖЛИВОСТІ ТА СИНЕРГІЯ

Рашидова Світлана Станіславівна
кандидат педагогічних наук, доцент, старший науковий співробітник відділу наукового інформаційно-аналітичного супроводу освіти Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського, м. Київ, Україна

Відкрита освіта відкриває принципово нові горизонти як для мистецтва педагогіки (майстерності викладання), так і для педагогіки мистецтва (навчання творчих дисциплін). Вона руйнує традиційні бар'єри, роблячи якісні знання доступними для кожного, незалежно від географії чи фінансових можливостей.

Для викладачів відкрита освіта – це простір для безперервного професійного розвитку та вдосконалення власної *педагогічної майстерності (педагогічного мистецтва)*. Її розвиток пов’язаний із розширенням доступу до освітніх ресурсів, можливістю їх використання, адаптації та поширення, а також із формуванням відкритого, інклюзивного й партисипативного освітнього середовища [1]. В цьому сенсі вона надає можливості для:

- обміну передовим досвідом: педагоги можуть отримувати, використовувати, адаптувати та поширювати відкриті освітні матеріали, обмінюватися професійним досвідом і педагогічними практиками;
- засвоєння і використання інноваційних методик: доступ до відкритих лекцій та досліджень з нейропедагогіки, гейміфікації, змішаного навчання та перевернутого класу. Це допомагає перетворити викладання з рутини на справжнє педагогічне мистецтво;
- взаємодії із професійними спільнотами: участь у відкритих вебінарах та форумах дозволяє педагогам обговорювати виклики, отримувати зворотний зв'язок від експертів та створювати спільні міжнародні проєкти;
- підвищення цифрової грамотності та компетентності: відкриті курси допомагають вчителям опановувати нові інструменти – від інтерактивних дошок до використання штучного інтелекту в освіті.

Для *педагогіки мистецтва* відкрита освіта надає доступ і відкриває можливості до:

- світових мистецьких надбань і культурних ресурсів: цифрове середовище розширює доступ здобувачів освіти до мистецьких і культурних матеріалів, а онлайн-, дистанційні та змішані формати можуть використовуватися в мистецькій освіті [2];
- масових відкритих онлайн-курсів та інших цифрових освітніх ресурсів**:** цифрові платформи розширюють можливості доступу до навчальних матеріалів з мистецтва, культури та

суміжних галузей, як-от: з історії мистецтв, теорії музики, кінематографії та архітектури від провідних університетів;

- відкритих освітніх ресурсів (OER): навчальні, дослідницькі та методичні матеріали у відкритому доступі можуть використовуватися, повторно застосовуватися, адаптуватися та поширюватися відповідно до умов відкритих ліцензій, що дозволяє закладам мистецької освіти адаптувати контент під свої потреби;

- розширення можливостей практичного навчання: цифрове середовище створює додаткові можливості для демонстрації мистецьких практик, обміну творчими роботами, навчальними матеріалами та організації спільної діяльності; до прикладу, платформи на зразок YouTube стали глобальними майстернями, де професійні художники, музиканти та дизайнери діляться безкоштовними покроковими туторіалами (від академічного малюнка до 3D-моделювання).

Перетинаючись у відкритому просторі, мистецтво педагогіки і педагогіка мистецтва дають унікальний ефект в порівнянні із традиційною освітою (Табл. 1), створюючи передумови для нових форм взаємодії, співпраці, творчого самовираження та організації навчання [3].

Таблиця 1.

Критерій	**Традиційна освіта**	**Відкрита освіта**
Формат взаємодії	Студент копіює майстра в аудиторії	Студент комбінує знання багатьох майстрів світу.
Оцінювання	Суб'єктивна оцінка одного викладача	Крос-рецензування та фідбек від спільноти.
Портфоліо	Локальні виставки або екзамени	Публікація робіт на відкритих платформах (Behance, SoundCloud).
Гнучкість	Жорсткий графік та програма	Індивідуальна траєкторія навчання та власний темп.

Поєднання педагогічного мистецтва і мистецької педагогіки в умовах відкритої освіти створює гнучке, інноваційне середовище, яке трансформує класичне навчання у творчий процес самовираження та розвитку особистості; за допомогою технологій відкритої освіти (дистанційні платформи, відкриті освітні ресурси, мережева взаємодія) відкриває принципово нові дидактичні та виховні перспективи.

Відповідно до сучасного бачення UNESCO, культура й мистецтво можуть інтегруватися у формальну, неформальну та інформальну освіту, а також реалізовуватися в офлайн-, онлайн-, дистанційному та змішаному форматах [2].

Синергія майстерності викладача (педагогічне мистецтво) та інструментарію мистецтва (мистецька педагогіка) у відкритому просторі дає такі переваги:

- *глобалізація художнього досвіду:* здобувачі освіти отримують ширший доступ до найкращих світових культурних надбань, віртуальних музеїв та майстер-класів провідних митців світу без територіальних і часових обмежень;
- *індивідуалізація та автентичність:* відкрита освіта дозволяє кожному студенту формувати власну освітню траєкторію, обираючи темп, стиль навчання та форми творчого самовираження;
- *емоційно-естетична інтеграція:* навчальний процес перестає бути сухим засвоєнням знань; педагогічне мистецтво завдяки використанню мистецьких засобів у цифровому освітньому середовищі створює можливості для поєднання пізнавальної, творчої та

емоційної складових навчання; емоційне залучення підвищує ефективність сприйняття матеріалу [2];

- *розвиток «м'яких навичок» (Soft Skills):* спільна творча діяльність в онлайн-просторі розвиває критичне мислення, креативність, адаптивність, самостійність, навички командної роботи (колаборації) та інші компетентності, необхідні для навчання і професійної діяльності

Список використаних джерел:

1. European Commission, Joint Research Centre. *Digital Competence Framework for Educators (DigCompEdu).* URL: https://joint-research-centre.ec.europa.eu/scientific-activities/key-competences-lifelong-learning/digcompedu/digcompedu-framework_en?utm_source
2. UNESCO. *UNESCO Framework for Culture and Arts Education.* Paris : UNESCO, 2024. URL:https://www.unesco.org/sites/default/files/medias/fichiers/2024/02/WCCAE_UNESCO%20Framework_EN.pdf?utm_source
3. Wiley, D., Hilton III, J. L. Defining OER-Enabled Pedagogy. *The International Review of Research in Open and Distributed Learning.* 2018. Vol. 19, No. 4. DOI: https://doi.org/10.19173/irrodl.v19i4.3601

ПРАКСЕОЛОГІЧНЕ МИСЛЕННЯ ДИРИГЕНТА: МІЖ ПЕДАГОГІКОЮ Й МІФАМИ ІНДУСТРІЇ

Рибак Роман Ярославович
Науковий керівник: доктор мистецтвознавства,
професор Кияновська Любов Олександрівна
Львівська національна музична академія ім. М. В. Лисенка
lnma@lnma.edu.ua

Протягом усієї історії науки наявність жвавої дискусії щодо актуальних питань та проблем була маркером не тільки розвитку різних наукових напрямів, але й гарантією важливості її суспільно орієнтованої візії, що у випадку диригентської науки якнайкраще описує її соціальну генезу.

Млявість, а подекуди відсутність полеміки щодо облаштування опорних точок взаємодії між педагогікою і професійною музичною індустрією вельми інформативно описує стан речей у диригуванні XXI століття.

Тут варто наголосити, що асиметрія педагогічного стандарту й актуального ринкового запиту — це саме те явище, яке йде пліч-о-пліч протягом історії формування диригентського ремесла. Адже з-поміж усіх професій музичного конгломерату диригенти не мають аналогів ні за функційним мануалом, ні за вимогами мистецько-психологічного та інтерпретаційно-герменевтичного залучення. Власне, первинні основи й загальноприйняті ознаки диригентської фаховості є підґрунтям для дискусії щодо їхнього доброчесного прочитання — без маніпуляцій і підміни професійної зрілости.